

ת"פ 70210/12/21 - יצחק חזן נגד מדינת ישראל 2. אמיר שלמה נחום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 70210-12-21 מדינת ישראל נ' נחום

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה
המאשימה: יצחק חזן
נגד

הנאשמים: 1. מדינת ישראל 2. אמיר שלמה נחום

ב"כ המבקש: עו"ד עמית מנור ועו"ד צח שפיצן
ב"כ המשיבה 1: עו"ד ליאב ויינבאום, עו"ד עדי לוי וגב' הילה לב, מתמחה
ב"כ המשיב 2: עו"ד נתנאל חיים, עו"ד ספיר גבאי ממשרד אגמון

החלטה

הבקשה

1. לפניי בקשה לעיון בחומרי חקירה שקשורים לתיק שבכותרת. מדובר בתיק סגור, בו ניתנה הכרעת דין וגזר דין על יסוד הודאת המשיב 2 בהסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמות לעניין העונש. הבקשה נשענת על הנחיה 14.8 להנחיות פרקליט המדינה - "בקשה מצד גורמים שונים לעיין במידע המצוי בתיק חקירה" - בטענה שמדובר בחומר הנוגע "במישרין למסכת אירועים בגינה מתנהלת בקשה לאישור תובענה ייצוגית". לפי הטענה למבקש נגרם נזק עם פרסום דבר החשדות והחקירה שהובילה להגשת כתב האישום להליך הפלילי שנדון והסתיים לפניי. עוד נטען בבקשת האישור כי הדוחות הכספיים השנתיים של החברה בניהולו המשיב 2, היו "מעוותים ומטעים".

2. המבקש טוען כי הוא נפגע עבירה ממעשיו של המשיב 2 ונושאי משרה נוספים וכי החומרים המבוקשים עשויים לשמש אותו בהליך התובענה הייצוגית נגדם. נטען כי לאחר שההליך הפלילי הסתיים, אין עוד חשש לפגיעה בתכלית לשמה נאסף חומר החקירה.

כתב האישום וההליך לאישור התובענה הייצוגית

3. כתב האישום הוגש מלכתחילה "במסגרת הסדר הטיעון" אליו הגיעו הצדדים עוד לפני הגשתו. נטען באישום הראשון בכתב האישום כי המשיב 2 ניצל את מעמדו ותפקידו כבעל שליטה בחברה הציבורית אורתם סהר הנדסה בע"מ (להלן: "אורתם הציבורית") להשגת רווח אישי ובכך הפר את חובותיו כלפיה. המשיב 2 דרש מחברה קבלנית אחרת תשלום, וקיבל סכומי כסף מהחברה הקבלנית באמצעות החברה הפרטית של המשיב 2, כל זאת מבלי לגלות מידע זה לאורתם הציבורית. כמו כן, האישום השני ייחס למשיב 2 קבלת כספי הנחה רטרואקטיביים השייכים ברובם לאורתם הציבורית וזאת לחשבון החברה הפרטית

בבעלות המשיב 2. לנוכח מעשיו אלה, כתב האישום ייחס למשיב 2 שתי עבירות של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, לפי סעיף 425 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

כאמור, הסדר הטיעון הוצג, המשיב 2 הודה בו ודינו נגזר לפי ההסכמות העונשיות אליהן הגיעו הצדדים.

4. הבקשה לאישור התובענה הייצוגית הוגשה זה מכבר, אך, כפי שניתן ללמוד מטיעוני הצדדים, ההליכים שם עוכבו בהמתנה לסיום ההליך הפלילי. לאחר סיום ההליך הפלילי, הודיעה המדינה כי איננה עומדת עוד על המשך עיכוב ההליכים בבקשה לאישור התובענה.

5. מכאן הבקשה לפניי, במסגרתה טוען המבקש, בשים לב לקשר ההדוק בין ההליכים, כי הוא זקוק לחומרי החקירה שנאספו במסגרת ההליך הפלילי כדי לקדם ההליך האזרחי (התובענה הייצוגית).

6. כאן המקום לציין כי מתנהל בפניי בתיק אחר כתב אישום בפרשה אחרת, שכונתה על ידי המדינה "פרשת המעילה", בה משמש המשיב 2 כעד תביעה נגד נאשמים אחרים, עובדי אורתם הציבורית, והדיון בה מתנהל בטענות מקדמיות שהועלו על ידי הנאשמים (ת"פ 70184-12-21 מדינת ישראל נגד אליק גריידי ואח'). עלה לפניי כי חלק מהחומרים בתיק הפלילי נגד המשיב 2 (כנאשם) סווגו כחומרי חקירה רלוונטיים בתיק גריידי הנ"ל.

שאלת הפורום הנאות לטיפול בבקשה

7. המבקש טוען כי הפורום הנאות לדון בבקשה הנוכחית הוא בית המשפט בתיק הפלילי. המשיב 2 טוען כי הפורום הנאות הוא בית המשפט הדין בבקשת האישור של התובענה הייצוגית (בגדרי ההליך של גילוי מסמכים). המשיב 2 טוען כי הגשת הבקשה הנוכחית מהווה "מעקף" להליך זה, באמצעות הגשת בקשה לשופט בתיק הפלילי.

8. תחילה, המדינה בתגובתה הראשונית לבקשה הציעה מתווה דו שלבי, לפיו, בשלב הראשון, היא תסכים להעביר למבקש את רשימת חומר החקירה, וככל שהמבקש יהא מעוניין לעיין בחלק מהחומר (טרם העתקתם) תאפשר לו זאת במשרדיה, ובלבד שאין מדובר בחומרים שהמדינה מתנגדת לעיין בהם באופן עקרוני. בשלב השני, תוגש בקשה לבית המשפט בה יפורטו ההסכמות והמחלוקות להכרעת בית המשפט.

אלא שבמהלך הדיון במעמד הצדדים הציגה המדינה עמדה מורכבת יותר. ב"כ המדינה, עו"ד ליאב ויינבאום, טען כי מן הראוי שהדיון לפניי יתקיים לאחר מיצוי הליך גילוי המסמכים בהליך האזרחי, שכן חלק גדול מהחומרים שנאספו בתיק החקירה הפלילי מצויים בידי המשיב 2 והאחרים בלאו הכי וללא קשר לחקירה, ומן הראוי כי מסמכים אלה יועברו, אם בכלל, במסגרת הליך גילוי המסמכים ולא במסגרת הבקשה הנוכחית. אציין כי ההליך האזרחי ממתין להודעת עדכון מהמבקש לגבי התקדמות ההליכים בבקשה הנוכחית.

דין והכרעה

9. בעע"מ 5427/21 מדינת ישראל נגד פלוני ואח' (2022) נפסק על ידי כבוד השופט נ' הנדל:

"וכיצד על נפגע העבירה לפעול אם הוא מעוניין לקבל חומר חקירה לאחר הגשת כתב האישום. יושם לב כי מדובר בתיק שמתנהל בבית משפט. בהמשך לעמדת הכללית אף כאן סבורני שקורבן העבירה יפנה לפרקליטות לקבלת החומר בהתאם להנחיות, ומי מהצדדים רשאי לפנות לבית המשפט הפלילי שידון בעניין. כך נוהגים בפועל בבתי המשפט" (ההדגשות אינן במקור, כאן ובכל מקום אחר בהחלטה).

10. לכאורה, הפורום הנאות לדיון בבקשה הוא בית משפט זה. אולם, כפי שאראה בהימשך, לשיטתי, מסקנה זו שגויה.

11. אעיר תחילה שאני ער לטענת המשיב 2 שאין לראות במבקש נפגע עבירה לפי חוק זכויות נפגעי עבירה. ברם, לשיטתי, אין לכך נפקות רבה לעניינינו, שכן, למצער, ניתן לראותו כנפגע במובן הרחב או כבעל עניין או כמי שטוען להיותו נפגע עבירה (ראו פסקה 9 לעניין פלוני). ממילא אין לנפגע עבירה, ככזה, זכות לעיון בחומרי החקירה בתיק.

12. בעניינינו, מדובר בתיק סגור שאיננו מתנהל עוד בבית המשפט. זאת ועוד, עניינם של נאשמים אחרים בפרשה משיקה, בה משמש המשיב 2 כעד תביעה מרכזי, ממשיך להתנהל לפניי. רוצה לומר, ההליך הפלילי בענייניו של המשיב 2 הסתיים ואיננו מתנהל עוד, כך שנתון זה, על פניו, תומך בטענת המשיב 2 שראוי שהבקשה תידון בהליך החלופי המתאים. כמו כן, מתנהל לפניי הליך קשור ומשיק ולנוכח החשש לזיהום הליך תלוי ועומד, הדבר יכול להוות נימוק נוסף מדוע נכון וראוי לדחות את הבקשה.

13. יש לחדד שהדיון בשאלת הפורום הנאות בעניין פלוני סב סביב השאלה האם הפורום הנאות הוא בית המשפט הגבוה לצדק לעומת בית המשפט לעניינים מנהליים או בית המשפט בתיק הפלילי, ולא שאלת הפורום של בית המשפט בהליך האזרחי לעומת בית המשפט בהליך הפלילי, כפי שבעניינינו.

כבוד השופט ד' מינץ קבע ברע"א 6243/21 גורטובי נגד בי.אס.די קראון בע"מ ואח' (2021), כי:

"אכן, העובדה שמדובר בחומרי חקירה בהליך פלילי אין בה כשלעצמה כדי למנוע את גילויים בהליך אזרחי (ראו גם: רע"א 7867/06 פקיד שומה חיפה נ' לוסקי, [פורסם בבנו] פסקה (6.1.2008)). אולם גם אין בה כשלעצמה כדי לחייב את גילויים. גם אם ניתן להניח כי חומרים רבים מתיק החקירה רלוונטיים וחופפים לעניין התביעה האזרחית, זו נקודת המוצא לדיון אך לא קו הסיום. בהינתן היקף חומרי החקירה, והעובדה שמדובר במקבץ של מסמכים בעלי מאפיינים שונים מאוד זה מזה אשר על פני הדברים עשויים להתייחס בחלקם גם לצדדים שלישיים שונים, לא ניתן להניח רלוונטיות גורפת רק בהתייחס לכך שמדובר בחומר חקירה בהליך פלילי מקביל".

ראו עוד: רע"א 1965/22 פלוני נגד פלונית (2022).

14. עיון בפסק הדין בעניין גורטובי, על הדמיון לעניינינו, מלמד שניתן במסגרת הליך של גילוי מסמכים בתיק האזרחי להשיג את תכלית הגילוי העומדת בבסיס הבקשה הנוכחית לפניי. זאת משנקבע באופן ברור שניתן לקבל את הסעד המבוקש, אף במלואו, במסגרת הליך גילוי מסמכים בתיק האזרחי. המסקנה היא שמדובר בהליכים מתחרים.

15. השאלה היא אפוא האם נכון לדון בבקשה לפניי או שמא ראוי שהעניין יידון תחילה במסגרת התיק האזרחי ורק אם תיוותר מחלוקת ניתן יהיה לחזור אליי לדיון נוסף.

אל מול היתרון הדיוני בבירור המחלוקת בפני המותב הראשון שהסוגיה עולה לפניו (בית משפט זה), קיימים יתרונות רבים יותר בבירור המחלוקת במסגרת הליך גילוי המסמכים בהליך האזרחי דווקא.

ראשית, ההליך הפלילי שנדון בפניי היה קצרצר, מבלי שנחשפתי לנבכי התיק או לראיות, וזאת הודות להצגת הסדר טיעון, הודאת הנאשם בכתב אישום מוסכם וגזירת הדין לפי ההסדר במסגרת ישיבה אחת.

שנית, כפי שנקבע בעניין גורטובוי, הטלת חובת גילוי על צד מחייבת את המבקש: "...להוכיח כי קיימת לכאורה זיקה ישירה בין המסמכים (או בין סוג המסמכים) לבין העניין הנדון בהליך". לשיטתי, בית המשפט בהליך האזרחי הוא הגורם המיומן לבחון רלוונטיות החומר המבוקש לעניין הנדון בהליך, וזאת בצל זירת המחלוקת בין הצדדים. אבהיר: המשיב 2 טען כי בקשת האישור מתמקדת בנזק שנגרם למבקש מעצם פרסום דבר החקירה והחשדות לעבירות שבוצעו על ידו, כך שאיננה עוסקת בתוצאות וממצאי החקירה שהתנהלה בעניינו. לכן, המשיב 2 טוען שאין כל רלוונטיות לחומרי החקירה שנאספו. ואילו המבקש התנגד. המבקש אף טען כי לא מן הנמנע שתוגש בקשה לתיקון בקשת האישור בהמשך ההליך ויורחבו עילות התביעה (לדבריו: "בהחלט אנחנו שוקלים, במידה וחומרי החקירה יצביעו שיש כיוון כזה להגיש בקשה למוותב שידון בבקשת האישור, שתהיה מותאמת יותר לאותם ממצאים").

כך או כך, נראה כי הגורם המתאים לברר את סוגיית הרלוונטיות, על רקע זירת המחלוקת לעיל, הוא בית המשפט שלפניו מתנהל ההליך האזרחי. בהקשר זה, יש לזכור כי כתב האישום, הכרעת הדין וגזר הדין בהליך הפלילי מהווים ראיה עצמאית שנמצאת בידי המבקש, כך שהשאלה האמתית היא האם המבקש זקוק לחומרי חקירה נוספים מעבר להכרעת הדין בתיק הפלילי. כפי שטען ב"כ המשיב 2:

"אז יש להם את כתב האישום, אם הם מבססים את הבקשה שלהם רק על בסיס כתב האישום זה מה שהם צריכים ואם הם צריכים מסמכים נוספים אז ביהמ"ש המחוזי ידון בכך" (עמ' 14 לישיבה 13.3.23).

שלישית, שיקול היעילות בבסיס החלטה בעניין פלוני מבקש לאחד את הטיפול בבקשות דומות לפני הגורם "בעל הכלים, הידע, הפרספקטיבה והמגע עם התיק המסוים" וכך קבע השופט הנדל בפלוני:

"בעניין ג'ולאני הבעתי את העמדה כי יש להסדיר את הסוגיה וכי המסלול הראוי להשגה על החלטת רשויות התביעה בבקשת עיון הינה בבית משפט פלילי. זאת, בין היתר, משום שלאחר הגשת כתב אישום ובהתקיים הליך משפטי בפני בית המשפט הפלילי, הרי האחרון הינו בעל הכלים, הידע, הפרספקטיבה והמגע עם התיק המסוים הנדרשים על מנת להכריע מה הם חומרי החקירה והאם חשיפה של אותם חומרים תפגע בהליך הפלילי בבית המשפט, ובגורמים הנוגעים לו. להבנתי ומניסיוני בהתקיים הליך פלילי, דיון בבקשה בפני המותב או שופט פלילי אחר בבית משפט יתרום רבות ליעילות הדיון ולמניעת סרבול".

אמנם כאמור, באותו עניין פלוני, בית המשפט העליון קבע כי השופט בתיק הפלילי (להבדיל מבג"ץ) הוא הגורם

המתאים, אך השיקולים עצמם שצוינו בהחלטה, על רקע המקרה המסוים בפניי, מובילים למסקנה, כעמדת המדינה והמשיב 2, **שנכון שבית המשפט זה ידון בבקשה, ככל שתהיה רלוונטית, אך זאת לאחר מיצוי הליך הגילוי האזרחי.** התיק שממשיך להתנהל הוא התיק האזרחי. ההליך הפלילי הסתיים זה מכבר מבלי שהתברר. עוד, יש להניח שסוגיית גילוי החומר מתיק החקירה הפלילי תתפוס רק חלק אחד מהדיון הרחב בשאלת גילוי המסמכים. לכן, דעתי היא שבית המשפט בפניו מתבררת המחלוקת הוא "בעל הכלים, הידע, הפרספקטיבה והמגע עם התיק המסוים".

רביעית, המשיב 2 משמש עד תביעה מרכזי בתיק האחר (שמתנהל בפניי).

חמישית, חומר החקירה מתייחס גם למעורבים נוספים (מר אביעד רוזנצווייג ומרדכי פופוביץ') שלא צורפו להליך הנוכחי (כתב האישום התייחס אך ורק למשיב 2), אף שהם צד בהליך האזרחי.

שישית, גילוי החומר המבוקש במסגרת ההליך האזרחי לפי תקנות סד"א הוא המסלול הטבעי לעומת פנייה לקבלת חומרי חקירה מכוח הנחיית פרקליט המדינה במהלך **שמוגדר כחריג יחסית.**

לאור כל האמור לעיל, ועל אף שעמדתי הראשונית הייתה לדון ולהכריע בה, מצאתי לנכון לדחות את הבקשה. עם זאת, אם לאחר מיצוי הליך גילוי המסמכים, יהא בכך עוד צורך, ניתן לשוב ולבקש לעיין בחומרי חקירה לפי הנחיית פרקליט המדינה.

ניתנה היום, כ' אדר תשפ"ג, 13 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.